سبر تیمر یولی

یاکه

احوال ملت

هر شی نك اصلی بلنور صالوب میزان   سوزلرنك اصللرون شعر جیغان
شاعرلك ادیب اولوك عرفی نعلی   آلارنی سلفلر ایماس طیغان

اثر عبد المجید بن نورعلی الغفوری القزانی
ثم الترویسکی من تلامذة الشیخ
زین الله النقشبندی

ترویسق بلده‌سنده «خدمت شرکتی» طرفیله نشر اولندی.

اورنبورغ
محمد فاتح بن غلمان کریموف مطبعه‌سی
۱۹۰٤

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди

سبر تیمر یولی

یاکه

احوال ملت

هرشی‌نك اصلی بلنور صالوب میزان — سوزلرنك اصللرون شعر جیغان
شاعرلك ادیبلك عرب فعلی — آلارنی سلف‌لر ایماس طیغان

اثر عبد المجید بن نورعلی الغفوری القرانی
ثم الترویسکی من تلامذة الشیخ
زین الله النقشبندی

ترویسقی بلدەسندە « خدمت شرکتی » مصارفیلە نشر اولندی .

Дозволено цензурою С.-Петербургъ, 5 Іюля 1904 г.

Типографія М.-Ф. Г. Каримова, Оренбургъ, 1904 г.

وان من الشعر لحكمة

ترقی له جهان یتدی کمالینه   خبران قالوب قارارلق جمالینه
حق تعالی بزلرنی طاب کتردی   جهان نڭ ماتور قزدای زمانینه
عجایب جهان نڭ طاشولری   معارف که هر ملتڭ آشولری
بوایکی دن کوب درجه عجب راك   ترقی دن تاتارلرنڭ قاچولری
آی های قزق جهان باغی آراسنده   هر ملت ترقی چاره سنسده
بنا. قیلوب دارالفنون کیمنازیا   اوقته تورلی ملت بالاسنده
ملتمه قولنی قیلسام اندی اشاره   آلدی آرق آرتقه قالغان بوبیچاره
آرتقه قالسه همانده قایغوسی یوق   آلغه تابه بارورغه قیلمای چاره
هر ایشنڭ حقیقتن سن آراسڭ   هر نرسه یه عبرتله سن قاراسڭ
مطلع بولورسڭ کوب فایده‌غه   دقت برله قارارغه سن یاراسڭ
هر نرسه ده وار خدانڭ بر حکمتی   حکمتدن خالی بولماس وار ایتماکی
حکمتکه ایرشرگه دقت کیره‌ك   دقت سز ظاهر بولماس هر حکمتی
هر طرفه قاراسڭ فانوس یانا   دردلی کشی فانوس دن آتش آلا
هر قوم ترقی بولین ازلی   اوقتب مکتبلر تولی بالا
هر تورلی فنلر برله عالم تولدی   عالمده جاهللك گلی صولدی
جاهللك یغاچنه یاپشنلر   قوللری اچقنوب هلاك اولدی
جاهللك یغاچی تڭ تامری نچار   عقلی بار آدملر آندین قاچار
آندین قاچب ترقی یولن تابسه   اول کشی عالمه هم علم ساچار
مدنی ار فایده ایثار ملتنه   ملتنی مسعود ایتار کونده توندە
بالغزی یوزمنڭ ایرلی تابع ایتار   البت متبوع اوستن ایر ر هر امرده

مدنی بولغان ملت‌لر اوزا بارا   جاهل ملت توزان کبی توزا بارا
هر کم‌نك مرضاوی بر علتی   توتوش ملت مرضاوی جاهل‌لکیدر
هر علته دواسی بولغان کبی   ملت‌نك‌ده دواسی عالم‌لکیدر
بر ملت‌نك عصاسی علم بولسه   اول تیاقنی قولغه توتب یوریولسه
هر دشماننی معین قولغه آلور   گرچه دشمان رستم کبی دستان بولسه
آوروپالی علم‌شمن قولغه آلدی   آمریقا وحشی‌لردن بولغه صالدی
جهان‌نك هر کوشه‌سین سیر ایدوب   آباقلری باصماغان بر آز قالدی
آوروپالی علم برله هوا اوچدی   پاره پاره قطب‌لرغه یوللر آچدی
بز بانگا یوقیسراب باش کوتاروب   بولارغه قاراب کوروب عقل شاشدی
آوروپالی هر فندن مکتب آچدی   هر نورلی فنلردن علم ساچدی
دار الفنون گیمنازیا آکادیمیا   مطبعه‌لر اویلالك قاندای بخشی
آوروپالی محیطلرنك اوستن کوردی   اوستن کوروب قانع بولمای توبکه چومدی
یوقیسراب باش کوترگان بزم تاتار   شاشب قالوب کوبی قاینه کوزن یومدی
آوروپالی بش قطعه‌یه سفر ایتدی   جنوبده‌گی افسترالیاغه بولار یتدی
هوا وسننك حسابی یوق تورلی واپور   محیط‌نك هر طرفنه بولار کتدی
آوروپالی چوغونقه‌یه اوتردی‌لر   آبلق بولنی بر کونده یتردی‌لر
هر ملتدن کوب مسافه آلغه کیتوب   جهاننی بر مجلس حکمنه کیتردی‌لر
چوغونقه سیرلرده سفر ایدر   طاغ‌لرنی طاش‌لرنی آراب کیدر
کوب یرلرنی آز کونده گیزوب کیلوب   قاغزالغه یتسرده آواز ایدر
بو آوازدن کوب کشی فایده آله   چوغونقه همان آلغه تایا بارا
حال تلیله بزلره نصیحت ایدوب   بورا کینه چدای آلمای بیك قابارا
سوزی در اجتهاد ایدك ملت   مینم بو یله بولومدن آلونك عبرت
علم هنر سایه‌سنده کوب یرلری   کیزاردن کوب یرلری زمان قات
کونی تونی یغو آلماسدر کوزلروم   کونی تونی ترقی‌ده کونگل‌لروم
موندای قزق زمانغه بر قارامای   توروونگز جاهل‌لکده عزیزلروم

جاهللك غفلتلك فایده بیرماس   صنایع هنردن دینلر طیماس
منم‌وندای یوررولرم نیندای قزق   بو زمان یقونك زمانی ایرماس
من قچقرسام هر آدم قارشو چقه   منگاده تکبرلك پیدا بوله
هرکشی طانك قالورلق حکمتم وار   بو سوزلردم ایشنگز کنج بالا
آوروپالی هر میدانك آلغه چقدی   آفریقا آزیالرنی یرگه یقدی
فابریك‌لر کارخانه‌لر بورروب توره   هر تورلی اشیالر موندن چقدی
شهرلردن قاراسك ایتار حیران   عجایب مگازینلر توزدی طاشدان
قسار اوغه آیروچه هوا بتلی   باشنه قاراب بورك توشه باشدن
عالم حاضر فردوس معموریت   هر قوم طابوب آلدی مدنیت
مولی‌نك قدرتلری ظاهر اولوب   آیروچه دنیایه ویردی زینت
روی زمینی زینتلین حق تعالی   مستور بولمش سرلر ظاهر اولدی حالا
مولی‌نك قدرتلرن حس ایتمیان   مجنون‌در یابسه صبی بالا
مولی‌مز حسابسز ایدر احسان   حس ایتمیان بولسه اندن غبی انسان
مولی‌مز انسانه جوهر صوندی   کوب ملتدن آدملر قولن صوزدی
ملتلر آره‌سندن بزم تاتار   قدرسزلر کیرکماس دیب باشن بوردی
آوروپالی تلغراملر ایتدی ایجاد   موندن ده تلیفون آرتق عجب
جهان‌نك هر گوشه‌سی باغچه بولدی   سیر ایدر عالم‌لی اهل ادب
یر یوزون علم باغچه‌سی قیلدی‌لر   لذتلی صحبته اوتردی‌لر
یرده برده مصاحبت قایغوسی یوق   مجلسدن چیت برده اوتردی‌لر
اوترغانلر آره‌سندن بعض فاضل   مقدن ملت اصلاحن اولوب سائل
مجلس تابا آهسته آیاق باصب   حق احسانن آلایق دیوب قائل
بلدی‌لر بوتلر اشنك حقیقتن   کوردی‌لر مولی‌نك هر صنعتن
هر صنعتنی آوروپایه نسبت ویرروب   تابدی‌لر تورلی حیله یوق مسائل
هر هنردن شریعت هیچده طیماس   هنرسز جاهللرنی مولی سیماس
هنرسزلك فقیرلك‌نك رئیسی‌در   بر ملتنی کاملا بتمای قویماس

جمع بولسه شریعت ایله هنر باشینه اول کشی نك دولت قونار
دنیا عقبا فایده‌سینه نائل اولوب فقیرلـك خسارتی آنی قویار
فقیرلـك دشمانیدر خیر ایشه خیرنك یولن باغلای ایرته کیچه
دنیا آخرت محروملکلکه‌یوك ضور سبب بوندین صاقن عقل بولسه سن همیشه
فقیرلکله عقـل ده ایدر جهاد خیران ایدر عقلنی ایدر برباد
عقل نك یوللرن مسدود قیلب عقلنی آهو قیلور اوزی صیاد
صاقنو لازم بولغانغه آدمی ذات صاقنتیلر خسارتدن هر شریف ذات
فقیرلك دن مولی سنه صفته ایدی نبیمز رسولمز شـاه لولاك
هنر سزنك وظیفه‌سی خادملکدر کوندز خدمت کیچ بولسه نائملکدر
خداسینه عبادته یوق فرصتی دنیـا آخرت تأسفا نادملکدر
هنرسزنی راحت اوزینه‌تنك ایتماس قیامت‌لك یاقندر یراق کتماس
فقیرلـکن خدایه نسبت ویروب کونی تونی اشلی‌در ایشی بتماس
وحشی بولور حیوان صحری‌دن صاقنور هر شرندن هر بر آدم
نه اوزینه نه‌کشی‌یه فایده‌سی یوق وحشی‌لـکدن چقادر تورلی ندم
آغزندن چقادر موز تفکرسز تفکر قایده بولسون معرفت‌سز
یوق خبری دنیا عقبا فایده‌سندن هیچ بولمسه قاراوغه یوزی نورسز
کیل ملتم فقیرلـکدن صاقنه یق هنـر علمه طرناق لر باتدرایق
هر ضررنك باشلغی فقیرلك در اول ملعون فقیرلـکنی نی قلایق
کیل ملتم هنر علمه طروشایق بیل باغلاب میدانده چقوشایق
جاهلیت تعصبن آرتقه تاشلاب علم هنر هرفنکه چالیشایـق
علم لك میدانی اورطاق میدان کررکه رخصت کیلسانك قایدان
اریلك وانلغه اعتبار یوق گاه وقت آطلر آرتقه قالور طایدان
اوزمـایك امیدنی بر خدایدن هرملت کندی دیب بزدن آلدان
صووق‌تیبوب آور وصرتاویولغانلرغه ماتر وشکه آرتق‌در بخشی چابدان
بـر ملـت طـیـانسه همتینه هر نرسه‌نك ایرشو حکمتنه
همت برله حکمت آرا زحمتی وار صبر کیراك زحمتلر چکمنه

مانن وقاچ بالاسی همت ایتار
بارا تورغاچ پادشاهلر سراینده
هر کشی نك تلاگن تلاگی وار
بولسه طوطی تلاگی آلطون تخت
هر کونکل بر نرسه‌گه تعلق لی
بولماس آوچی قربان آلسه شادلق قبله
بولور قانع اولکسه تابسه قارغه
لاچین لر برگه تابا نظر صالماس
ایر کشی همت ایغار تونك کونك
نی کورسانك آنکارغه صوزمه قولنك
صورسنك صورمولی دن شی نك اصلن
مولیگه هر نرسه نی بیروی بیر
تلاککه ایرشوی قاتی تاشدن
ایدل باری توفراق طاش بولمه‌ده
معرفت بازارنده هر نرسه بار
آغراقله برابکی‌سی یارك برلسه
مولی بیرسه فائده‌لی نرسه سنگا
موندن آرتق مولی دخی بیرماس دیمه
صونی کورسانك بالفعه صال قارماقك
[۲] بلماس سك یابن کیلوب واق بالقنی
صبر ایت مرادك عکسی بولسه
[۳] هم‌سانده طمپویق دن آل عبرت

صابراون کوندن کون بلند ایتار
صابرلار آلارده قبول ایتار
ولکن تلاك لرده تفاوت بار
مشارت اولسکسه نی قارغه تلار
عقللرده تفاوت بار طاولرچاقلی
مرکان ایرلر آندای‌غه کوزده صالی
قارغه غه آندین آرتق آرسه بارمه
طرناق صالور بوقاری یورکان قارغه
ایرالکی بلنور قاراب همتینه
قاراب قول صوز نرسه نك قمتینه
هر نرسه‌نك کوروب ممکن بلوقصلن
لاچین کبی اوزمکدن ضورغه یاصقن
بولسه ده یغارسنك سین قاتی آشقین
همت برله باره باره ایتار طاشقن
عذر قیل هر قایوسنه بولورغه یار
قالقانی یاربولورغه اوزی ایتار
قدرن بل شکر قیل قارشوسینه
همان صورا قولنك صال رحمتنه
صبر ایت اوزاق قیل اوطرماقك
قاچرغاندر آچلخان‌در سنك بختنك
چرقرینه فکرینك مصبت تولسه
صبر ایتر اوستنده صوده بولسه

[۱] یابن مشهور بالق الوع سولرده مکوب بولور؛ ووقی وآق بالق در. بالقری مکوب فائده‌ی جامع در.

[۲] طمپویق مکوللرده بولور، شور یافراقی اولا نندر بالغز یافراقی ار ایاق خورلقی.

طپویق آستنده قالسم دیب عار ایتماس
اوستندین تیران صو زمان کیتماس
همت برله تیاق کبی یا فراغن
صو اوستنه چغارماس کونکلی بتماس
طاشلامه طاوغه قارشو بارماقك
منعای قوی‌ده کوب بولسه حال چیماقنك
بیوك طاودن هر نرسه کورنه اول
اشارت قیلماسکه بش بارماقك
بولوردای لاچین اوچار هوا تابا
شونك اوچون هر قوش توشن یارا
هر همت صاحبن ایتماس قوروغ
همت برله صو مقابل اسسی نارا
اوستندن توشمه هیچ همت آنك
آتك برله بولسون هنرباولاماقك
آلای بولای قوش لرغه صالمه کوزنك
همانه شونقار بولسون باولاماقك
آنی ده بیرر مولی رحمتی کینك
هرکم طقسه قولن بنك ایتماس سوز بنك
مولی نك رحمتنه قولنکنی صال
مرادنگه یتماینچه قویماس سنك سبن
عقل سز مشقه کوزنگنی صال
اشسی در صبر آنك عبرت آل
تچقان نك تیشکنه کوزون تکسه
قاراماس چیتکه گر کورنسه بال
بر ایشکه همت اینسانلك ایا آغا
هر طرفن تفکر قیلوب قارا
اول ایشك بر سببله بولماس قالسه
ایکنچی ایشکه همتنی صالوب قارا
کورسك صعری لرده کویکالك نی
بر اورنده قنات طالیر قرغه کتماس
اول اورنده آولاغانی بولماس قالسه
ایکنچی یرگه صالور همتن ای

[library stamp]

علم

علم نك قدرن بل حاصل بولسه
هر نرسه قیمت بوله اصل بولسه
علم نك اوستنه هنر کیره‌ك
یمش نك قایده‌سی آزیاشل بولسه
علمنك فائده سین اوزنگده کور
فائده ده ملتنگنی اوزنگدای کور
علمك برله ملتگنی اینگل سین شاد
صاقلای در ضرردن شهرنی سور
هر ملت آراسنده قوبی ده بار
قوی بولسه آنگا کیره‌ك صاقلر آزبار

عالم لـر عوام نـنك قوره سی در
کنج لرم هر فنك بولسه‌ك نیلدای
انجونگنی بیکه تزوب کمر ایلاب
تاتارنك خلقی عوامی‌نك آوور
عوام‌لر بولوط کبی سن بیل دای‌سن
تاتارنك عوامی‌نك خلقی بیك تار
خادم الملت که صبر کیره‌ك
بولارغه صبرده کوب فایده بار
بومشاق لقله بالانی اوقت ترتیب ایله
ملت‌نی اصلاح قیلوی ایرور آغر
بواورنده دریانك صوی‌دای بول
ملتنی اصلاح‌نك رفتی حاضر
نیلك کیره‌ك بوزمان ده تعصب لق
اصلاحه کیره‌ك بولور توچی بالدای
هرطرفقه عقلنی یورتوب قاراب
عرب بولماس آلت عربیه سز
ملت‌نی اصلاح‌قه عقل کیره‌ك
مدنیت جدیده توزو میدان
چقغانده فایده‌لی سین آل قولـگه
هر شخصقه لازم‌در توغری بولماق
هرقریه ده قوم باشی رئیس بوله
قیمت‌لی عمر باش بالا عمری
حاللرن تفتیش قیلوب تعلیم لازم
فرقه فرقه بولو یزگه نیگه کیره‌ك
جدیدگه قدیمه قارشو آتمق

قوره دن کوب چقمه بوری قابار
مالکنك اوستن باس طاشقن سیلدای
بلباوبول ملتك بولسون بیل دای
فایده نگده خلافنه دلـل تـابور
بل کوتارر بولوطنی دیماس آوور
طـره شر هنر علمه بولماسقه یار
اشنك اصلن آنگلامای ئلی آلار
آقرون لب تار ایتار صوئی ده هار
هرتیمرنی کسکین ایتار آقربن چار
قیلغانچی اصلاح اوسکه اوتلر یاغر
نچه تورلی آغراق لقه ایتار صبر
بولسه ده معاندلر چوقر قازر
تعصب‌لی ملتلر بولدن آزر
بال شکرگه قرسقه کیلمای قالمای
ذائقه‌لی شی بولسه قالمه قرق صالمای
اصلاح ملت بولماس عقلیه سز
اوّلی اوتکن بولسه تربیه سز
میدان غه چقوغه سین‌ده صایلان
فایده غه ایرشرگه صور غدایدن
شخصیه فایده دن اوزون بولمق
قیامتده بوله در آندین صورمق
مکتبکه اوقیمن دیب جیولب بوری
عالمدن قالماسون آلار قوری
هرنچوك نادان لقدن چق تیزراك
بولودر اویله بولمق قاره یوراك

تعصب‌لق مملکت نی ایتار ویران　　ایکی آراچای اچوچی‌لرا ایتار سیران
هر طرفنك سوزن یغشی کورگان بولوب　　بر سوزی صادق توکل جمله یالغان
هر محق‌غه مبطل قیلور مقابله　　بویله اش واقع‌دور هر زمانه
موسی‌غه قارشی توروب اول فرعون　　صرح صال دیب امر ایتدی اول هامانه
هر تورلی غزته‌لر بز آلایق　　هر تورلی ملی رومان بز قارایق
طاشقونلر کیلوب هلاك ایتماس‌ دیب　　اولوغ قانال صریق بز قازایق
هر تورلی ادب فنن بز قارایق　　هر علمدن درسنی بز صالایق
اوت کیلوب یاندروب کیتماس اوّل　　صوماضرلاب قوتلو یولن بز قارایق
مکتب‌لرنی ترتیب‌که بز صالایق　　تورلی تورلی فایده‌لر بز آلایق
جهان‌نك تورلی تورلی چچك‌لرون　　ایسغاب قاراب لذتن بز آلایق
جهان حاضر باقچه‌غه بولدی لایق　　بر ماتور باقچه‌دن فایده آلایق
باقچه‌نك طش طرفی قارا توفراق　　آنده توره‌ماق بزلره ایماس لایق
تعصب‌لق صومعه‌سندن بز چغایق　　فایده سز صومعه‌نی‌نی قیلایق
عالم لفظن توتارغه اجتهادلیب　　جاهل‌لکدن همه‌مز قوتولایق
نبیمز بیورمش امتیمه　　علم‌گه اجتهادقه کونده توننده
علملکنی بوروب طلب قیلنگز دیب　　علم هنر بولسه‌ده گرچه چین ده
هنرسز یوروومز موبن صوزوب　　برمز آنك برمزمونك آزبه توزوب
شوبله یوروب فقیرلك‌که رفیق اولساق　　صارغایر یوزمز صزوب صولوب
برحق‌نك بویروغن قولغه آلساق　　فاعتصموا امرن قلبه صالساق
جلیلی قدیمی هیچ تیکشرماسای　　بریولی علمادن درس صالسای لوب
شوبله ایتوب آلغه‌تابا بزلر بارساق　　قورت کبی چچك‌که بزلر صارساق
البته بزگه ده مولی بیرر　　نیاز ایدوب مولی‌دن بزلر صورساق
ازلایلك طریقلرنك اسملنی　　اوزه یلك شیطان لعین بندلرینی
قاره قارشی سهم‌لشملك نیگه کیره‌ك　　ایسنااك جاهل‌لك حس‌لرینی
مولی بغش ایلدی عقل نورن　　عقل‌نی صرف قیلوب قانك کورك

عقلنی قدرسز حبس قیلوب   یاطفرمگزمولی غضب قیلماس نورون
آلتون کموش مس قیلماق مجوس فعلی   حبسده مشارك سز بو یولی
خدا اعطا قیلغان نعمت قدرن بلمای   شکرانه سین قیلمای مز الله قولی
هر تورلی فائده نی بزلر ازلاب   آلغه بارو طریقبن برلر کوزلاب
هر تورلی کتاب لرتألیف قیلوب   دنیا عقبا فایده سین بزلر بولوب
هر عصرنك لایقلی عادتی بار   بلوب عمر ایتایوك انسان بولوب
هر کمگه لازم در انصاف یولی   هر قایومز دولایق انصاف لی
انصاف درله اصلاحنی قولغه آلوب   مدنیتگه طرشایق بز بر یولی
تربیه لازم بزم تسانسارلره   تربیه له علم قپوسین آچاردره
تربیه علم نلك یول باشچی سی در   تربیه گه علمنی ساچار اردره
لازمدر بای لره مرلی توتمق   فقیرلره آنالری مرلی بولمق
تربیه بالاغه یاشدن کیره ك   خور بولسه بوگلماس آغاج قواق
تربیه اصولی اهم اصول   اصولده بولسه ده بیکگوك اصل
بو تربیه مهم نلك مهمی در   تربیه سز علمه هم بولمز وصول
انسانلك بر وظیفه سی تربیه در   بونك عکسی کشی به خور ویره در
اوقسه د اوقسون تربیه سز   علمی آلسه بولور هم کلب عقور
تربیه نك فایده سین انکار ایتمك   تربیه دن قاچو بن چیتکه کیتمك
اورنگا اوزنك دشمان بولغان کبی   بوندای یمان فعلنی کیروك نیتمك
ملتمز رواج تابمای بزم بردە   تربیه لی آدم آز آره مزده
تربیه سز قوم هیچده تابمز رواج   بوبله بولساق آلغه تابا باره مزمه
بالا کورسه تربیه آنا منددن   قوتلور آناسی بالاسدن
هر اشده بالاسندن راضی بولرب   آدم عاجز بولور بالا بیماسندن
آوروپالی تربیه قیلدی بالا   هرملتده حاکم بولدی آلار حالا
هم چینی آمریقانی تابع ایتوب   هرجنسه بولدی آلار حکما آتا
حاضر جهان مثلی بولدی ایگن باصو   هر یرده هر علم بولدی آشو

شوبله ایکن آوروپانك ایشی باشقه
آوروپا هر علم نك بولدی باشی
آوروپا بش قطعه‌نك پای تختی در
شوبله بولوغه‌نی حکمت دیسه سائل
بزگه‌ده لازم در بو تربیه
تربیه‌له مرادف در کورکام خلق
نیبه‌مز بزه تهدید اوچون ابتدی
تربیه تربیه تربیه در
تربیه‌سز مکتب کورمك فائده‌سزدر
معلول علت‌سز وجود بولماس
هرمسبب سبب‌سز بولو فایده
هر کمگه خدا ویرکان عزیز تل بار
هر کمکه عقلنچه هنر آچوب
صو آقمه‌سه احتمال صاصوب کیتو
شونك کبی عقل‌ده صاف صو کبی
مولی‌نك بخششده تفاوت بار
اوسننه تربیه‌سز اوسب بولسه
بعض بالا بولسه‌ده خلقی غضب
عاقنه غضبی بولسه اوستون
خدایم احسان قیلدی عقل نورن
عقلنی صرف ایدوب همت ایتساك
عقل کوزون بر مرتبه بز آچایق
جاهل لکدن ضررلی نرسه واری
معرفت بابلرون بز آچایق
قولده بولغان فرصتنی فوت ایتمای

مدنیت دیکان نك سودای تاشو
مدنیت نهری بیك بولدی یاس صو
آوروپاغه لازم کبی حکمت ساچو
البت تربیه دیر هر بر قائل
مونك برله بولورمز علمه نائل
کورکام خلق قابل بولسه آنك یولق
بعثتم‌در تمام لمق کورکام خلق
تربیه صوکره مکتب کورمالی در
تیمرنی قزغان بعده صوقمالی در
... بولسه معلول بولمای قالماس
... بولمای قالماس
عقلی‌ده بخش قیلدی اول بروبار
محسوس ایتمای لازم در ایتمك اظهار
چوب توفراق اوستنی باصوب کیتو
کوب تورسه احتمال قاچوب کیتو
بعض مزده غضب غالب تیز اینار عار
خدایم صاقلسون بولور بر مار
حق تعالی تربیه ایتار نصیب
تربیه برله عقلی کیتار باصوب
کسب قلوب طابمقچون بوقاری اورن
اورن‌نك آلورمز هردم توررون
عقل مزه علم اورن بز ساچایك
عقل برله ضرردن بز قاچایق
طریق ترقی‌یه بز باصایق
آز بولسه‌ده آلغه تابا بز یاصایق

بتون عالم شوقله آلغه کندی علم هنر بازارینه آلار یندی
بوکمالات بازارندن بزلر قالدق مکر قیلساق موایشمز قباحتدر
ذاله یوقسه قالدقمی ادراك دن آلمسه‌لرده اوق‌لرنی تورلی یاقدن
هنر برله علمدن نمی ایدوب هیچ امر کیلمدی جبار حقدن
علم ایله هنرگه ایدر امر افضل الادیان دین مبیدمز
دینمزه تعلق‌سز کتاب اوقیب ترقی‌دن محروم قالدق بزاوزمز
قاراگز کشی‌نك سز مقالینه نیك قارای‌سز آنك اوزن صقالینه
کوب کنج‌لر خادم الملت بوله آتاسین هیچ قویماس‌لر قتارینه
سبب برله مدرسه بوله سقیم بوله بولمق بلکان علم الیقین
هنرسزلك دین‌گه ده ضرر ایتر قوری‌شین‌تیزباندره‌قاتی یانغین

برنچی اوزن یول

هواسده

سبر تیمر یولی

آزیانك شمالی‌نك اسمی سبر کشی‌سی آز بولسه‌ده اوزی کوب بر
انواع معادن اوچاغی بسار آوروپای روسی‌برله پادشاه‌سی‌بر
سبرباده جهان‌نك ضور طاولری اورال‌لر ارمل‌لر آلطای لاری
آلطای طاولری شوندای اوزون آبرغان روس برله قطای‌لری
قدیمدن بویرلرده خان‌لر بولغان تورلی جنس خلق‌لر موندہ تولغان
بارچه‌سی روسیه‌گه بویون صوندی بر آتا بالاسیدای بولار بولغان
روسیه‌نك بولارغه بندی قولی مکتب‌لر محکمه‌لر موندہ تولی
بربانی ترتیب‌که صالغان کبی اوزون‌قیلوب‌صالدردی تیمریولی

اوتب کندی بو یوللر بایقال کولن　　باغلادی هر یاقدن دشمان یولن
دنیـاده برنچی اوزون یول در　　اوتب کندی طاولر برله صحرا چولن
بو یول نك اصل طامری مسکوادر　　چین پای تختی پیکن گه منتهی در
بو ایکی آرا پای تختدای شهرلر بار　　چیلابی اوفا طـوم صمارادور
بو یول اوتار نیچه نیلدای ضور صوارنی　　اوب ینسی ارتش برله توبل لرنی
موندن باشقه نیچه ضور صوار اوتب　　نیچه کوپربرله صالدی بو یول لرنی
آقچه خرجن اویلاساك اینر خیران　　بو یول برلن نیچه ملت ایتهٔ رسیران
سبربا اشکه کرمای یاتقان ایدی　　حاضر قیلدی روسیه آنی میدان
توقتادی یتوب بو یول بحر چینه　　بحر بولدی قارشی تورغان مونگاینه
بو بحر بولمسه کینار ایدی　　معربدن کیلـکانچـی مسکا ژینه
جهانده مشهوردر اورال طاوی　　اوته آلماس ایدی موندن هم جایاولی
بو طاونی ایکی یاروب اوتب کندی　　روسیه نك عجایب چوین یولی
اورال یارغان آزیابرله آوزوپانی　　اینساك درست آیرغان بو دنیانی
روسیه نك چوین یولی یارب کیتدی　　بو طاوار طروب قالدی جغوب سانی
روسیـه سبـرنی یاقچه قیلدی　　بو یاقچه نی همت برله آقچه قیلدی
همت اینکان طاولرنی کیسار دیکن　　یوزلرنی روسیه آنچه قیلدی
روسیه همت ایتدی آیرا باشقه　　قارامای دنیاده تولغان حاصقه
قیلغان ایشی هیچ بولمای یوغالرلق　　انجردای قوندرلغان آلطون تاشقه
آرقلی توشکان لرنك ضوری اورال　　اورال نك کیلمای اولدی پایمال
خبری دشمان قارغهدای قاقلدادی　　لاچین بارده قارغهغه قایده اول حال
براوگه قیلام دیسه احسان مولی　　بخت یاری دشماندن قیلور شولا
دشمانك ضرر دیب اویلاغانی　　بولب توشر بختلی ذاته فایده
خدانك احسانن سد قیلو قایده　　هر وقت صونولی بولور تیران سایدا
اوزکدن یاطرغه قارشو طورسك　　بیـك مـاقـلان تمیر نیـزا
روسیه جهان نك کوب یرون آلدی　　هر میدان ده بیگی نی روس آلدی

هیچ باطرفارشی تورا آلمغان صوك　　پهلوانلر مارچه‌سی طانك غه قالدی
كم برله كراشسه آمقه صالدی　　پهلوانلر میدانغه چقمای قالدی
قای برده اوچب یورگان فازكورسه　　روسیه لاچین نی اوّل صالدی
روسیه دولتنه كردی پكین　　نی لرنی كیسمای در اوتكن سكین
چین خلقی دفعة عذر قیلدی　　قیل عفو دیب بزلر مز ضعیف مسكین
بو بولده بار نچه‌مه اولوغ شهر　　سبریا اوزی هم تولی نهر
تورلی تورلی جنسدن طولو خلق　　بو خلقلر روسیه‌دن آلدی بهر
بوتیه‌ر یول كشی نی ایدر حیران　　مسكاودن ڨا كون سبره ایدر طیران
نچه مه آمازوندای صولر اوتار　　دردلی كشی بو بولدن ایتار سیران
سبریا اوّلده وحشی بولغان　　وحشی قوم البته شاقشی بولغان
بولارنی یولغه صالونیندای آوور　　روسیه‌دن باشقه‌نك كیلماس قولدان
بو بو روسیه همت ایتدی　　همتی سایه سنده آلغه كیتدی
همت بولمای بویله یول صالونمه　　نچه تورلی ملتلر حسد ایتدی
روسیه‌گه قدر حال مدح كیره‌ك　　بولغان اوچون بهادر بیكراك سیراك
مدمسزده بهادر مشهور بوله　　نی اوزندن كورنمای اوزون تیراك
نی چاقلی مدح قیلساق شونچه لایق　　صونی یوروب بندهی آغاج قایق
صورارنی مدحلرگه بزنینك تلگل　　قانچه شعر ایتساكده آندان فائق
شعرمز حاضرگه شوندای قسقه　　چقاردوم یاراماس دیب یاتو بوشقه
شعرمز مقبول اولوب باصدرلسه　　كورنگه‌مز تاغی ده كیاور جوشقه
شول وقت آچارمز تلمزنی　　تورلی طرف سلسكورمز گلمزنی
برام برام آیروچه شعر برله　　مدحلرمز روسیه ایلمزنی
حاضرده قسقه قیلدق تلمزنی　　صابق اوقغانلر ئلی سزنی
اوقغانلر شعرمزنی قبول كورسه　　انشاء الله كوررسز ئلی بزنی
هرسوزنك یازاتورغان اورنی بار　　صو اچنه صالساڭده یانماسدر نار
بعض سوز اورتسز یازلسه‌ده　　انشاء الله صرروبرماس آندای بیك آز

اسمم مجيد شعر اينوب شعر بازام   بو زمان تاتاردن آز شعر بازان
اوقفان مكتبم ترويسككی‌ده   بارا آلمادق بخارا هم قشقار قزان

صوك

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди

29652

باشلیجه صاتلدیغی یر :

شهر ترویسکی‌ده « خدمت » کتبخانه‌سنده در.

آدریس :

Г. Троицкъ, (Орнб. губ.) „Т-ву Хэдмядъ“